

Opis systemu kontroli wewnętrznej w Banku Nowym BFG S.A.

Niniejszy dokument określa organizację systemu kontroli wewnętrznej w Banku Nowym BFG S.A. (dalej Bank) oraz odpowiedzialność organów i komórek organizacyjnych w zakresie jego funkcjonowania.

1. Cele systemu kontroli wewnętrznej

1. Stosownie do postanowień Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U.z 2017 r poz.1876 z pzm.), w ramach systemu zarządzania, w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej.
2. System kontroli wewnętrznej to zbiór zasad, procedur, mechanizmów i czynności kontrolnych, wkomponowany w sposób trwały i spójny w system zarządzania ryzykiem, powiązany z celami strategicznymi, wspomagający realizację celów biznesowych oraz umożliwiający sprawowanie nadzoru nad działalnością Banku.
3. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w banku;
 - 4) zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

3. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

1. Na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:
 - a) funkcja kontroli – której zadaniem jest zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, obejmująca wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku,
 - b) zarządzanie ryzykiem przez powołane do tego komórki organizacyjne oraz działalność komórki ds. zgodności – których obowiązkiem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka w działalności Banku, w tym ryzyka braku zgodności,
 - c) audyt wewnętrzny – którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności Banku.
2. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- 1) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
- 2) druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego.
- 3) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, który w Banku jest realizowany przez Departament Audytu.

3. Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne wbudowane w procesy funkcjonujące w Banku,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. W Banku zapewnia się realizację celów systemu kontroli wewnętrznej poprzez funkcjonowanie mechanizmów kontrolnych, dostosowanych do specyfiki danego obszaru działalności Banku, przebiegu i stopnia złożoności procesów, występującego ryzyka oraz skali i istotności nieprawidłowości, efektywności systemów informatycznych wspomagających procesy, dostępności zasobów ludzkich i sprawowanego nadzoru.
3. Przy uwzględnieniu uwarunkowań określonych w ust. 2 projektowane są i wdrażane mechanizmy kontrolne:
 - 1) spełniające rolę prewencyjną, detekcyjną i korekcyjną;
 - 2) automatyczne, półautomatyczne i manualne;
 - 3) kluczowe, tj. o podstawowym znaczeniu dla osiągnięcia danego celu systemu kontroli wewnętrznej, mające istotny wpływ na poprawność i bezpieczeństwo przebiegu procesu oraz mechanizmy uzupełniające.
4. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, wpisane w procesy funkcjonujące w Banku, w szczególności w procesy istotne, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą (w ramach tej samej linii) i pionową (pierwszej linii przez drugą linię) oraz testowanie poziome i pionowe.
5. Weryfikacja jest dokonywana w sposób ciągły przed rozpoczęciem lub w trakcie czynności wykonywanych w ramach procesów.
6. Testowanie jest przeprowadzane w przypadku zakończonych czynności na wybranej próbie testowej.
7. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania poziomego poprzez jednoznaczne rozdzielenie zadań wśród pracowników (stosowanie oraz monitorowanie mechanizmów) oraz niezależność monitorowania pionowego poprzez wyodrębnienie linii obrony.
8. Zasady niezależnego monitorowania mechanizmów kontrolnych, ich rodzaj, zakres oraz przypisanie zadań do poszczególnych jednostek/ komórek organizacyjnych, a także zasady

raportowania o wynikach testowania są określone w Regulaminie kontroli wewnętrznej (funkcji kontroli).

9. Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.
10. Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest Matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

4. Zakres zadań i odpowiedzialności w ramach systemu kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej.
2. W ramach nadzoru nad działalnością Banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki audytu wewnętrznego, komórki do spraw zgodności i Zarządu Banku.
3. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego.
4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza politykę kontroli wewnętrznej i politykę zgodności Banku;
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

Zarząd Banku

1. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia we wszystkich komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę do spraw zgodności i komórkę audytu wewnętrznego. Zarząd Banku, projektując, wprowadzając i zapewniając funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej uwzględnia:
 - 1) stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku i w podmiotach zależnych,
 - 2) zasoby, którymi dysponuje Bank,
 - 3) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych,
 - 4) ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.
2. Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie matrycy funkcji kontroli oraz przypisanie odpowiednich zadań związanych z zapewnieniem jej funkcjonowania;
3. Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.

4. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie Polityki zgodności, zapewnianie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
5. Zarząd Banku odpowiada za funkcjonowanie w Banku mechanizmów zapewniających niezależność komórce audytu wewnętrznego i komórce do spraw zgodności, w szczególności w zakresie wymogów przewidzianych w przepisach prawa.
6. Zarząd Banku informuje Radę Nadzorczą, nie rzadziej niż raz w roku, m. in. o:
 - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działaniach zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,

Departament Audytu:

Do obowiązków Departamentu Audytu należy:

1. Opracowanie regulaminu funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego określającego co najmniej cel, zakres i szczegółowe zasady działania komórki audytu wewnętrznego;
2. Przeprowadzanie badań audytowych na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego oraz procedur i metodyk badania;
3. Przeprowadzanie badań audytowych obejmujących badanie adekwatności i skuteczności Systemu zarządzania ryzykiem i Systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności Banku, w tym mechanizmów kontroli ryzyka oraz mechanizmów kontrolnych;
4. Przeprowadzanie badań audytowych zgodnie z zakresem i częstotliwością określonymi w planach audytu i dostosowanymi do zidentyfikowanych obszarów ryzyka i poziomu jego istotności;
5. Odpowiednie dokumentowanie badania audytowego;
6. Sprawdzanie efektywności realizacji zaleceń poaudytowych wydanych w ramach badań audytowych;
7. Okresowe przekazywanie Raportów do Zarządu i Rady Nadzorczej, w szczególności w zakresie realizacji planów audytu oraz wyników przeprowadzonych badań audytowych oraz statusu realizacji zaleceń poaudytowych.
8. Kierujący komórką audytu wewnętrznego podejmuje decyzję o poinformowaniu Rady Nadzorczej o nieprawidłowościach krytycznych wykrytych w ramach pierwszej linii obrony.

Departament Zgodności i Kontroli Wewnętrznej

Departament Zgodności i Kontroli Wewnętrznej wchodzi w skład drugiej linii obrony i jest niezależną komórką organizacyjną Banku.

Do podstawowych zadań Departamentu w ramach systemu kontroli wewnętrznej należy:

- 1) opracowanie regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności, określającego co najmniej cel, zakres i szczegółowe zasady działania komórki do spraw zgodności;
- 2) zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi w zakresie określonym w regulacjach wewnętrznych;
- 3) zarządzanie ryzykiem braku zgodności, w tym identyfikowanie, ocena, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności z przepisami prawa

- 4) testowanie pionowe przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez pierwszą linię obrony, zapewniających realizację celów systemu kontroli wewnętrznej, w tym raportowanie wyników kontroli i związanych z tym wydawaniem i monitorowaniem zaleceń;
- 5) realizacja zadań związanych z funkcjonowaniem w Banku Matrycy funkcji kontroli;
- 6) okresowe przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej,

Umiejscowienie oraz niezależność komórki audytu i komórki ds. zgodności

1. Departament Audytu bezpośrednio podporządkowana Prezesowi Zarządu, nad którym nadzór sprawuje Rada Nadzorcza.
2. Departament Zgodności i Kontroli Wewnętrznej funkcjonuje na II linii obrony i podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.
3. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki audytu wewnętrznego oraz komórki do spraw zgodności.
4. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.
5. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zgodności mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.
6. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zgodności lub osoby je zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej
7. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zgodności lub osoby je zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnieniem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.
8. Powołanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
9. Odwołanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą.
10. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w komórce audytu wewnętrznego oraz komórce do spraw zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach.
11. W przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką audytu wewnętrznego lub kierującego komórką do spraw zgodności Bank niezwłocznie informuje o Tym Komisję Nadzoru Finansowego wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.
12. Komórka audytu wewnętrznego nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków, niż obowiązki wynikające z jej zadań.

Zasady oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej

1. Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz audytu wewnętrznego na podstawie:
 - 1) informacji Zarządu,
 - 2) okresowych raportów i sprawozdań Departamentu Zgodności i Kontroli Wewnętrznej dot. realizacji zadań przez funkcje zgodności i funkcje kontroli wewnętrznej, oraz wyników testowania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) okresowych raportów i sprawozdań Departamentu Audytu oraz wyników audytów wewnętrznych,
 - 4) wyników postępowań kontrolnych uprawnionych organów oraz ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
 - 5) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje,
 - 6) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinii dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.
2. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą w oparciu o przyjęte kryteria.
3. Roczna ocena dokonywana jest wg 4 stopniowej skali (ocena: Dobra; Zadowolająca; Niezadowolająca; Niedostateczna.)